

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitor egyszeri hirdetés 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyitlatter: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Az alkoholizmus ellen.

Irta dr. Décsi Imre, «Az alkoholizmus» szerkesztője, a «Good Templar-rend» főtitkára.

Modern társadalmunk annyi bajban szenved és oly sok káros befolyásnak van kitéve, hogy mindenkinek kötelessége a létező bajok csökkenését, megszüntetését — egy szebb és jobb jövő előkészítése érdekében — elősegíteni.

A legtöbb bajt és nyomort zúdítja az emberiségre az alkoholizmus, a szeszitalok élvezete és az azokkal való visszaélés. Nincs semmi más oly veszedelem, amely a népet annyira tönkre tudná tenni, amely megfosztja egészségétől, erejétől, gazdasági és kulturális haladásának lehetőségétől, mint az alkoholizmus. A tudomány kétségbevonhatatlanul bebizonyította, hogy a szeszitalok tönkreteszik az ember szervezetét, több nyomornak és betegségnek az okozói, mint a tüdővész és járványos betegségek együttvéve. Elmebetegségekre, fertőző-bajokra teszik hajlamossá a szervezetet, elkorcsosítják a fajt, az utódokat terheltekké, elcsenevedettekké, hülyékké nyomorítják. A szeszitalokra a nép jövedelmének aránytalanul nagy részét adja ki minden előny nélkül s érte csak betegséget, szenvedést szerez be magának.

A ki ismeri azokat a mérhetetlen károkat, amelyek a szeszitalok okoznak, annak első sorban önmaga és családja, másodsorban pedig embertársai iránti kötelességből: küzdenie kell a szeszitalok élvezete ellen. Az alkoholtól való teljes tartózkodás jó példájával kell előljárnia, meg kell szüntetni a helytelen, buta ivási szokásokat, amelyek rabszolgákká teszik az embereket.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

A politikai élet Sárosvármegyében 1821—1848-ig.

— Történeti rajz a reform-korszakból. —

Az Eperjesi Széchenyi-körnek 1906. évi március hó 7-iki felolvasó-estélyére írta ifj. Beszkid Miklós. (Folyt. és vége.)

V.

Azt mondja emlékirataiban Pulszky Ferencz: «Még a harminczas évek derekán is oly kisszerűek voltak Sárosvármegyében a megyei mozgalmak s a társasélet oly lapos, hogy abban nem tudtam jól megférni, lelkem ki nem nyújtózhatott kénye-kedve szerint.» De ez az állítás föltétlenül túlzott. Az bizonyos, hogy Sárosvármegyében minden udvarházban találkoztak helyesléssel a reformok és a «pecsovicsok»-kal szemben az ellenzék kisebbségben volt. Mindamellett Újházy fáradozása sem volt egészen meddő; sőt az 1839-iki követválasztás, melyben éppen Pulszky volt a sárosi «kubinszki»-ak egyik jelöltje, az ellenzék diadalával végződött.

Gyönyörű szép tavaszidő volt! Az orgona, meg a gyöngyvirág fűrtös virágján döngicsélve röpködtek a méhek és a fehérszárnú pillangók...

A küzdelem leghathatósabb módja az abstinens egyesületekbe való szervezkedés.

Az alkoholizmus ellen küzdő valamennyi egyesület között a legeredményesebben és a legtöbb sikerrel a Good Templar-rend működik. A rendet mintegy ötven évvel ezelőtt Amerikában alapították s ma már az egész világot áthálózó óriási szervezetté fejlődött. A legerősebb az angol-szász népeknél, de ott találjuk híveit az európai kontinens minden országában, Amerikában, Ausztráliában, Ázsiában és Afrikában egyaránt. Hatalmát s óriási elterjedtségét éppen kitűnő szervezetének köszönheti. Tagjait tudniillik kisebb csoportokba, családi körökbe gyűjti, amelyekben a legnagyobb szabadság és demokratizmus alapján a tagok valóságos testvéreknek tekintik egymást, a kik a legnagyobb önfeláldozással és önzetlenséggel harcolnak az alkoholizmus ellen, hogy annak csökkentésével az egész emberiség erkölcsi és szellemi színvonalát emeljék. Az egyesület tagjainak a korcsma és pálinkamérés helyett igyekezik egyesületi helyiségben kellemes, családias otthont nyújtani, terjeszti köztük a tudományt s ismereteket, felvilágosítja a tudatlanokat, e célból felolvasásokat, értekezleteket, vidám estéket rendez, igyekezik népkönyvtárakat, alkoholmentes vendéglőket alapítani. Nem kicsinylendő tevékenysége az egyesületnek az, hogy iszákosok mentésével és gyógyításával is foglalkozik, a kiket tudvalegleg másképpen gyógyítani nem lehet, mint azzal, hogy a szeszitaloktól teljesen tartózkodókká tesszük őket, megmutatjuk nekik, hogy mennyivel kellemesebb, nemesebb, kedélyesebb élet az, amely a szeszitaloktól

való mérgezést és a szeszitalok élvezete által okozott többrendbeli súlyos károkat teljesen nélkülözi.

A Good Templar-rend nemes céljainak elérésére ezekkel az említett eszközökkel dolgozik, amely munkájában természetesen nemcsak a tömegre igyekezik hatni, hanem kötelességévé teszi tagjainak a személyes, az egyéni propagandát is; s megköveteli a tagoktól, hogy ismerőseik, hozzátartozóik körében is terjeszték az alkoholelles eszméket, hogy így szaporítsák a küzdők sorát. Az egyesület működésében élénk és tevékeny részt vesznek a nők, a kik sokkal nagyobb befolyást tudnak a társadalomra gyakorolni és a kik női hivatásuk keretében igen nagy szolgálattal kell, hogy tegyenek az alkoholizmus elleni küzdelemnek. Eltekintve attól, hogy helyes neveléssel ők tartoznak a gyermekeket józanságra, a szeszitaloktól való teljes tartózkodásra szoktatni, nekik áll leginkább módjukban szakítani a társadalmi ivási szokásokkal és beszüntetni a szeszitalok élvezetét a társaságok keretében. Az iszákosok mentésében, népkönyhák és alkoholelles kantinok, vendéglők, olvasótermek felállításában meg éppenséggel a nők járhatnak elől. Az egyesület tagjai közt sok százezer nő dolgozik vállvetve a férfakkal, sőt nem átalják bejárni a korcsmákat és pálinkaméréseket, valamint a munkásnegyedek nyomorult pinczelakásait és odút, hogy az abstinentia magasatos eszméjét a szegény munkásság körében is terjeszték. Hazánkban is két nő: Miss Charlotte Gray és Miss Fanny Bonner voltak azok, a kik mint misszionáriusok egy teljes esztendő tölthettek Magyarországon, hogy az

mint aljegyző szolgálta a megyét; s megkezdődött a korteskedés!

A papok s a megyei tisztviselők mind a kormánypárt mellett nyilatkoztak, de a kisebb nemesség, a protestánsok, azonfelül a Szinyeiek s a Berzeviczyek legnagyobb része az ellenzékkel tartott. Így még a választást szabályozó gyűlés előtt világos volt, hogy a kormánypárt kisebbségben van. Az ellenzék győzelme azért is bizonyosabb volt, mert Sárosvármegyében is szavazati joguk volt, melyet megbízottaik által szoktak gyakorolni; számuk meghaladta a szavazást s ezek mind az ellenzékkel nyilatkoztak. Éppen ezen körülmény indította a kormánypártot arra, hogy az előkészítő ülésen, hol a szavazati-joggal bírók összehívása hitesítetett, azt a határozatot hozták, hogy senkinek sem szabad megbízott-lelél mellett szavazni, mindenki a szavazóládánál személyesen jelenjék meg. Azt hitték a bölcs konzervatívok, hogy a szavazástól, melyen bizony a tömeg sokszor megtaszítja s megszorogtatja a voksolókat, az özvegyeket elijesztik; hanem erősen csalódtak!

...Végre küszöbön volt a választás napja. A választást megelőző este Kapy István, kit az ellenzék első

Reggelizés előtt felpohár

Schmidthauer-féle radio-activ

Igmándi

késérűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium-tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miért is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges késérűvizekkel. — Fő-szétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Kapható Eperjesen Bohraut J. W., Holénia B. és minden jobb gyógyszertár- és fűszerüzletben: kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Az egyedüli természetes késérűvíz, amely kis üvegben is kapható.

Jelen számunkhoz felív melléklet van csatolva.

egyesületnek híveket szerezzenek. A Good Templar-rend keretében a nők között a szegény munkásszony mellett a legmagasabb arisztokrácia képviselőit is ott találjuk, a kik szíves örömet vállalnak közös munkát a néppel — a nép érdekében.

Ennek az egyesületnek a főkját kell megalapítani Eperjesen is. Bizunk benne, hogy a tanításnak és felvilágosításnak eredményeképpen az eperjesi társadalom minden osztályában egyformán akadnak az eszmének lelkes hívei, a kik a megalakítandó egyesületet erkölcsileg és anyagilag támogatni fogják. Az egyesületnek tagja lehet minden férfi és nő egyaránt, ha fogadalmat tesz arra, hogy egy évig teljesen tartózkodik mindennemű szesz-italtól. Az egyesület működésében nincsen semmi titokzatosság, minden a legnagyobb nyilvánosság előtt megy végbe s hivatalos ülésein minden hatósági személy és minden bevett vallásfelekezetnek papja részt vehet. Az egyesületnek miniszterileg jóváhagyott alapszabályai szerint az egyesület keretében a lehető legszigorúbb politikai és vallási semlegesség kell, hogy uralkodjék.

Az egyesületnek főelőnye az, hogy az egész világon el van terjedve s teljes egyetértéssel működik mindenütt. Áldásos és üdvös munkájának igen sokat köszönhet már eddig is az emberiség. Eperjes közönségének is ki kell vennie részét ebben a fontos kulturmozgalomban, hogy követendő példát állítson az ország többi városának.

Eperjesnek különben is olyan a fekvése, hogy mintegy predesztinálva van arra, hogy e kulturmisszióban védbástyaként szerepeljen és az északi határszáron megerősödve, tovább terjeszse az egész nép üdvét célzó eme magas és önzetlen mozgalmat.

Thököly hamvai.

Említettük volt lapunkban, hogy a Thököly-hamvak elhelyezése dolgában a kiküldött bizottságot dr. Zsilinszky Mihály v. b. t. t. ny. államtitkár, mint a bizottság elnöke, május 22-ikén d. u. 5 órára hívta össze a Magyar Tudományos Akadémia kistermébe. A mondott időben pontosan megjelentek ott a bizottság összes tagjai, névszerint: dr. Thaly Kálmán és Thallóczy Lajos a miniszterelnök részéről; Burgyán Aladár, Dianiska Frigyes és dr. Opper Jenő Késmárk részéről; valamint Draskóczy Lajos, dr. Flórián Károly és dr. Mikler Károly Eperjes részéről. Zsilinszky Mihály elfoglalván az elnöki széket, üdvözölte a megjelenteket és a jegyzőkönyv vezeté-

követik jelölt, lemondott jelöléséről; a kormánypártnak — utolsó perczen — sikerült őt megvesztegetni, igérvén neki jobb hivatalt. Hiába mondta Újházy, az ellenzék vezére, hogy csatlakozni fog s különben sem szép, pártját éppen a végső tusa előtt cserben hagyni — Kapy nem tájtott.

Dessewffy megválasztása így biztosnak látszott. De az ellenzék még most is túljárt a kormánypárt eszén; Kapy helyett Pillert kiáltották ki követjelöltnek, ugyanazt, kit a kormány második helyen léptetett föl. Újházy arra számított, hogy kormánypártiak is találkozni fognak, kik személyes tekintetéből Pillerre fognak szavazni s nem Dessewffyre. A kortestanyán tetszett a tervváltoztatás és a korteseknek sikerült is nagynehezen a már bekapott kisnemeseket betanítani, hogy Kapy helyett Pillert kiáltanak. Az egész éjjel különben a legnagyobb izgatottság között telt le. De azért a jókedv sem hiányzott s csakúgy visszhangzott a duhaj nóta:

•Ne szeresd galambom
A német hadnagyot.
Bugyogója vagyon,
Mennykő csapja agyon.
Inkább szeresd rózsám
A bajzos magyart.
A bajzos magyar
Subájába takar.»

Mindazonáltal hajnal felé kimerültek az emberek s itt-ott a párhelyiség egyik-másik zugában egy kis szíverősítő mellett elszenderedtek a kortesek is...

Reggel a két párt a város két feléről bevonult a vármegyházára. A kormánypárt, a mint az ellenzék jelölteinek nevét halotta, oly dühbe jött, hogy a vere-

sére dr. Opper Jenőt kérte fel. A késmárkiak nevében erre Burgyán Aladár szólalt fel és arra kérte az eperjesieket, hogy tekintettel az ügyis csekély kilátásokra, jelentsék ki, hogy a Thököly-hamvak követelésétől elállanak. Az eperjesiek nevében dr. Mikler Károly válaszolt és kijelentette, hogy ennek a kívánságnak eleget nem tehetnek, mert ők a hamvak méltó elhelyezéséért, nem pedig Eperjes érdekében harcolnak. Az ügy érdemében való tárgyalásnál dr. Flórián Károly kért szót és néhány az ügy állására nézve igen fontos iratnak a felolvasását kívánta. Előterjesztéséhez képest az elnök felolvasa a Műemlékek Országos Bizottságának 1905. évi július 2-ikán tartott üléséről felvett jegyzőkönyvet, melyből kitűnt, hogy a bizottságnak ekkor a legnagyobb aggályai voltak a hamvaknak a késmárki ridég, és famennyezettel ellátott új templomban való elhelyezése iránt és ezért dr. Thaly Kálmán indítványára elhatározta, hogy Thökölynek Eperjesen — ifjúsága színhelyén, közel Kassához: Rákóczy városához — leendő elhelyezését hozza javaslatba. Ennek a lépésnek azután az lett az eredménye, hogy a miniszterelnök már 1905. évi aug. 7-ikén 3261. sz. alatt arról értesítette br. Prónay Dezső egyetemes felügyelőt, hogy a király a hamvaknak nem Késmárkon, de Eperjesen leendő elhelyezését rendelte el. Mikor azután erről a késmárkiak értesültek, akkor ők Majunke, Hoepfner és Schwarcz építésszel kidolgoztattak 5 alternatív tervet, melyek szerint a hamvak tűzbiztos elhelyezése az új templomban is lehetővé válik. Ezt a tervezetet október elején tárgyalta a Műemlékek Országos Bizottsága és mint elfogadhatót felterjesztette a miniszterhez. Most következett Eperjes részéről a memorandum átnyújtása. Mire a Műemlékek Országos Bizottsága leküldte Schulek János műépítész 1905. november 25-ikén Eperjesre. A kiküldött műépítész az eperjesi templomot a hamvak befogadására teljesen alkalmasnak találta. Ezt a szakértői jelentést a Műemlékek Országos Bizottsága is tárgyalta, a hol csupán Thaly Kálmánnak voltak aggodalmi abban a tekintetben, vajjon a sekrestyét nem-e a jezsuiták építették. De miután időközben az eperjesi hivatalból beérkezett a kétségbevonhatatlan bizonyossága annak, hogy a sekrestye a templommal egykorú, a Műemlékek Országos Bizottsága 1905. decz 31-ikén kelt felterjesztésében azt jelenti ki, hogy ez az aggodalom is eloszlott. A tényállásnak ilyen módon való megállapítása után, miközben dr. Mikler Károly és Draskóczy Lajos is többször felszólt, az eperjesiek előterjesztették azt a kérelmüket, hogy a bizottság foglaljon Eperjes mellett állást, mert a késmárki vártemplom — sajnos — nem jöhet ezidő szerint számba, a késmárki új templom pedig nem alkalmas, nem méltó építmény a nagy hős nyugvóhelyül. Nem pedig azért, mert, a késmárkiak saját állítása szerint, is csak nagy költséggel lehet félig-meddig alkalmassá tenni, nem egykorú, nem stílszerű, nem fekszik a régi város belterületén. Evvel szemben az eperjesi templomnál mindezek a kellek megvannak. Ezután dr. Burgyán Aladár szólalt fel a késmárkiak nevében és történeti okokra hivatkozva kérte, hogy a bizottság Késmárk mellett döntson. Thaly Kálmánnak adta most meg a szót az elnök. Thaly elismeréssel szólott Eperjes küzdelméről, kifejtve, hogy a városnak az csak becsületre

kedést csak nagy nehezen lehetett meggátolni. Sok Dessewffy-párti elképedve nézett egymásra, mert azt hitték, hogy Piller elárulta őket. Ő pedig legnagyobb zavarba jött s haragosan tiltakozott az ellen, hogy nevét az ellenzék hangoztatja, akár ugyan követ lenni — mondta ő — de nem az első, hanem második, hiszen nem Dessewffy ellen lépett föl, hanem az ellenzékkel szemben. A zavar kimondhatatlan volt, melyből csak az ellenzék kortesek éles, de rikácsoló hangja hallatszott ki.

Végre megnyitott a gyűlés. A főispán kinevezte a szavazatszedő-bizottságot, felszólította a rendeket a választásra; s lett éktelen láрма! A kormánypárt felkapta Dessewffyt, az ellenzék a vonakodó Pillert s körülhordozták. A zaj csak akkor csendesedett le, mikor a főispán a mögötte álló táblára mutatott, melyen nagy betűkkel volt felírva: «Szavazás!»

A nép mindjárt az udvarra tódult, innen a nagyterembe, hol a szavazás megkezdődött. A pártok nyüzsgtek, mint a hangyaboly. Választók, kortesek, hírhözök jöttek, mentek. A ki pedig nem szavazott, leste a pillanatot, a ki pedig már leszavazott, a teljesített kötelesség büszke tudatával vitatta az esélyeket. 10 óra felé egy szép jelenet vonta magára a figyelmet: százhusz özvegy jött a vármegyházára. Mindegyiket egy úr vezette a szavazó-bizottság elébe s mindnyájan az ellenzék jelöltekre szavaztak le.

A szavazásnak dél körül lett a vége s az ellenzék teljes győzelmével végződött. Az eredmény az lett, hogy Piller Lászlót szótöbbséggel első követnek választották meg, míg másodiknak egyhangulag Pulszky Ferenczet küldték föl a diétára.

válik, hogy a falai közt akarja tudni a szent hamvakat. Elismerete azt is, hogy bár Késmárk az elsőbbség, de azért Eperjesnek is vannak érdemei. És bár ő is szerencsétlennek tartja a Hansen építette késmárki új templomot és bár jobban szeretné a hamvakat egy barokkstíli templomban, és a legszívesebben pedig a várkapornában látni, mégis, mivel a Késmárkon való tűzbiztos elhelyezés lehetséges, azért ő Késmárk mellett adja le szavazatát. Most Thallóczy Lajost kérte fel véleményének az elmondására az elnök. Thallóczy kifejtette, hogy nézete szerint Thököly Imrét a székesfővárosban kellett volna eltemetni, melyet nemzeti tartalommal tölteni kell. De ha ettől eltekint, akkor — úgymond — abban a városban kívánja eltemettetni a hőst, melyhez működése leginkább fűződik és ez: Késmárk. Eperjesnek érdemül tudja be, hogy küzdött a hamvakért és elismeri azt is, hogy Thököly életében fontos szerepet játszott. Szavazatát Késmárkra adja. Ezután dr. Zsilinszky Mihály kihirdette a határozatot, mely szerint a kiküldött bizottság többsége, Thököly Imre hamvainak Késmárkon leendő eltemetése iránt foglalt állást.

Ezzel tehát — bár határozatról természetesen csakis akkor lesz szó, ha a király eddigi és Eperjes javára szóló elhatározását módosítja — úgy látjuk, hogy a Thököly-hamvak sorsa lényegileg véglegesen eldőlt.

HIREK.

— Református istentisztelet fog tartatni pünkösöd hétfőjén, azaz jún. 4-ikén d. e. 11 órakor az ág. hitv. ev. egyház templomában Úrvacsorával és konfirmációval egybekötve; miről a hívek értesítetnek.

— Jubileumi ünnepély. Az eperjesi gör. szert. kath. növendékpapság Egyházirodalmi Iskolája június 5-ikén, kedden délelőtt 11 órakor az intézet 25 éves fennállásának emlékére jubileumi ünnepélyt rendez.

— Nyugdíjazás. Ő Felsője Hauptmann Gusztáv századosnak végleges nyugdíjazása alkalmából az örnagyi címet adományozta.

— Tézene. Május 27-ikén tézene lesz a következő műsorral: 1. Induló. 2. «Kalózok kara», a «Girofle-Girofla» cz. operettéből. 3. Nyitánya «Windsori víg nők» cz. operettéből. 4. Ábránd a «Carmen»-ből. 5. «A zálogosdinál», polka-fr. 6. Induló.

— Tanítóegyleti gyűlés. A Sárosvármegyei Általános Népevelőegylet sároki járásköre május hó 17-ikén Fintán tartotta meg tavaszi gyűlését. A gyűlés, a melyen Bodnár István osztópataki áll. elemi iskolai tanító elnökölt, a nagy számban megjelent tagok általános érdeklődése mellett folyt le. A gyűlést az elnök hatóságos beszéddel nyitotta meg. Rámutatott a vármegyében, különösen a lezajlott kedvezőtlen politikai viszonyok hatása alatt, fellépett tót nemzetiségi mozgolódásokra, melyek ellen a vármegyei tanítószágnak is a legerélyesebben síkra kell szállani és arra kell törekednie, hogy a magyar nemzet ellenes mozgalom csírájában elfojtassék. Majd meleg szavakban üdvözölte a gyűlésen megjelent Mátovszky Béla kir. tanácsos, kir. tanfelügyelőt. A tetszettel fogadott megnyitóbeszédet megelőzőleg Konecsny János fintai róm. kath. népiskolai tanító igen sikerült

Dessewffy Aurél egy keveset boszankodott a vere-ségen, de csakhamar megbékült a helyzettel. Aztán fölkel s gyönyörű szavakkal emelte ki a legközelebbi országgyűlés feladatait; majd megköszönte azok bizalmát, kik reá szavaztak. Roppant élénkes követte tapintatos szavait. Utána Piller is szölt egy keveset, meg Pulszky is; a táblabírák pedig kártyás élczzel azt találták, hogy Dessewffynek jutottak ugyan a honneurök, de Podhorányi — az eperjesi városkapitány, a kormánypárt főkortese — úgy keverte a kártyát, hogy mégis Pilleré lett a trick.

VI.

A sárosi ellenzék győzelme nem volt tartós, bár az erősen kormánypárti érzelmű Eötvös 1842-ben megvált a főispáni széktől s helyét a mérsékelt konzervatív Andrassy György, a jótékonyágáról oly híres Andrassy Dénes édesatyja foglalta el.

1843-ban ismét a kormánypárt uralma következett, mert a rendek többsége azt találta, hogy egyszer elég volt az ellenzék fajtaból.

1848-ban a vármegye közönsége megoszlott; s míg egyrésze lelkesedett az 1848-iki vívmányokért, a másik eleinte közönyösen, utóbb nyílt ellenszenvvel kísérte a magyar kormány küzdelmét. 1848. nyarán az első felelős magyar minisztérium Újházy Lászlót, az ellenzék vezérét nevezte ki Sáros megye főispánjának. Beiktatása nem volt fényes, a túlsúlyban levő aulikus érzelmű urak tüntetőleg iktatták jegyzőkönyvbe a konzervatív Hedry Ernő első alispán érdemeit.

Újházy nem sokáig maradt a megye élén. A mint megindult a szabadságharcz, fényes méltóságát tüstént otthagya. Két fiával, Tivadarral és Farkassal együtt

gyakorlati tanítást tartott a magyar beszéd- és értelemgyakorlatok köréből. A gyűlésen Czapary Antal szedliczei áll. el. iskolai tanítónak felolvasást kellett volna tartani a beiskolázásról és annak akadályairól, amely azonban, említett tanító közbejött betegsége miatt, elmaradt. E helyett Matavovszky Béla kir. tanfelügyelő szabad-előadásban ismertette a népiskolai új tantervet és utasítást alkalmazva a sárosvármegyei nehéz viszonyokra, amelyek azt parancsolják, hogy az egyes tanítványknál a tananyag lehetőleg összevonassék, és hogy a fősúly a magyar nyelv és beszéd elsajátítására fordítassék. Köhler József tótsóvári tanító lelkes szavakban buzdította a megjelenteket az Eperjesen létesítendő Tanítók Háza alapjának saját érdekében való támogatására, a mire említett célra több önkéntes adomány folyt be. Az elnök zárószavai után a tanulságos gyűlés véget ért.

— **Belmissiói vallásos-estély.** Az eperjesi ág. hitv. ev. theol. akadémia Belmissió-Egyesülete május 19-ikén szép sikerű vallásos-estét rendezett a Kollégium nagytermében. Bevezetésül a theol. akad. énekhar Fábry Viktor vezetésével Mozart «Varázsfuvola»-jának egyik részletét, befejezésül Nágeli: «Isten örök» cz. darabját adta elő, alapos betanulásra és szakavatott vezetésre valló szabotossággal. Majd Krieger Mihály theologus szavalta el a kellő színezéssel s jellemző erővel ifj. Porkoláb Gyula «Az Úr előtt» cz. költeményét. Az est főpontját Mayer Endre theol. akadémiai tanár szabad-előadása képezte a Szent Földről. A szép vetített-képek s a tanulságos előadás mély nyomokat hagyott a szép számú közönség emlékében. A képek vetítését — mint már sokszor — dr. Flórián Károly és Peskó Ödön tanárok eszközölték, kiknek ez úton is hálás köszönetet mond az egyesület. Ezután Fábry Viktor theologus szavalta el, mély hatást eredményező alakítással, Arany János «Fiának» cz. költeményét — a következő estélyt a jövő hét szerdájára tervezik.

— **Az eperjesi m. kir. pénzügyigazgatóság** és a melléje rendelt számvevőség, valamint az eperjesi m. kir. adóhivatalnál a hivatalos órák június 1-jétől bezárólag szeptember 30-ikáig reggeli fel 8 órától d. u. fel 2 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig d. e. 9—12-ig lettek megállapítva.

— **Alapszabályok jóváhagyása.** A kereskedelemügyi m. kir. minisztérium az Eperjesi Ker. Betegsegélyző-pénztár 1905. augusztus 27-ikén módosított alapszabályait f. évi 26,938/VI. szám alatt jóváhagyta.

— **A Sárosvárm. Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja,** ügyis mint várm. mezőgazdasági bizottság május 28-ikán, hétfőn d. u. fél 3 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre az igazgató-összes tagjait meghívta.

— **A kereskedelmi esti-szaktanfolyam III-ik évfolyama** bevezetésekként az írásbeli vizsgálatok május 21., 22., 23. és 25-ikén, a szóbeli vizsga pedig május 29-ikén, kedden este 8 órakor fog Jónás János nyug. keresk.-akad. igazgató elnöke alatt megtartani. Az

Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egylete, mint fentartó testület, ezen szóbeli vizsgára meghívta az intézmény támogatóit.

— **Nyári táncmulatság.** Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egylete június 17-ikén nagyszabású, belépődíjmentes nyári táncmulatságot rendez Czeméte-fürdőn. A táncmulatságra az egylet falragaszok útján hívja meg a város közönségét, miután meghívók nem küldetnek szét. A rendezőség máris buzgólkodik azon, hogy a táncmulatság minden tekintetben kielégítse a nagyközönség igényeit.

— **Helyi tornaverseny.** A helybeli két főgimnázium és két tanítóképzőintézet ifjúsága június 3-ikán, pünkösd vasárnapján d. u. 4 órakor a játszótéren tornaversenyt rendez. A verseny programja: 1. Felvonulás. 2. Himnusz. 3. Szabadgyakorlatok. 4. Szergyakorlatok és játékok. 5. Versenyek: a) síkfutás az I—IV. o. sz.; b) magasugrás V—VIII. o.; c) stafétafutás az egyes intézetek közt. 6. Fülelabda-játék. 7. Az eredmények kihirdetése. 8. Szózat. 9. Elvonulás. Belépődíj: ülőhely 1 kor., állóhely 50 fill., tanulójegy 20 f. Jegyek előre válthatók Kósch, valamint Theisz urak üzletében. A tiszta jövedelmet az egyes intézetek tanulmányi kirándulási alapjának gyarapítására fordítják. Kedvezőtlen idő esetén a versenyt június 10-ikén tartják meg.

— **A Magyar Kárpát-Egyesület Eperjesi Osztályánál** következő új kirándulások vannak bejelentve:

1. **A Csergo-hegylánczra** (rendező dr. Szlávik M. és Uhlig A.); e kirándulás eredetileg jún. 10-ikére volt tervezve; a kereskedőknek akkorára tervezett majálisára való tekintetből azonban máj. 27-ikén, vasárnap fog megtartani. Ugyane napon lesz az Osztály második rendes társas-kirándulása, még pedig **Borkútra**.
2. **A Zöld-tóhoz** (Tátra) júl. 15-ikén; rendező Mussoni A.
3. **Kloptana-hegycsúcs** (Prakfalu és Gölnczbánya között) júl. 22-ikén; rendező Schönwiesner J.
4. **Kis-Tarpataki völgy**, Öt-tó, aug. 5-ikén; rendező Mussoni A.
5. **Lengyel-nyereg**, Ferencz József-csúcs, aug. 19. és 20-ikán; rendező Berzeviczy E.
6. **Jakubjani Simeny**, szept. 9-ikén; rendező dr. Szlávik Mátyás.
7. **Királyhegy**, szept. 23-ikén; rendező dr. Szlávik Mátyás. Az egész idényben még öt lefoglalható vasárnap van, még pedig: június 24., júl. 1., 8., aug. 12. és szept. 30. Kérjük tagjainkat, hogy ezeket a napokat is foglalják le. A tervbe vett kirándulások — ha a tervbe vett programot nem zavarják — a központ útján nyilvánosakká lesznek. A bejelentés azonban csak akkor tehető, ha a kirándulás legalább 4—5 résztvevő által már biztosítva van. Június közepén a teljes programot fogjuk közölni. E helyen ismételt ajánljuk a most vasárnapra tervezett **borkúti kirándulást**, különösen azért, mivel ugyanaznap másfelé is indítunk egy kirándulócsapatot; egyébiránt a Borkút olyan kedvező fekvésű hely, hogy oda a gyengébb gyaloglók is könnyen eljuthatnak, azonfelül olyan ez a hely, a hová mindenki örömmel megy, még pedig egy évben többször is.

— **Az E. T. V. E. a debreczeni tornaszövetségi versenyen** 24 taggal vesz részt, és pedig *öt csapatversenyben*: buzogánnyal, a magasugrásban, a súlydobásban, staféta-futásban és a füleslabda-játékban. Az utóbbiban két csapattal. Sietünk helyreigazítani azt a téves hírt, hogy a füleslabda-vándordíjat az E. T. V. E. elvesztette. Ez nem áll, mert három év óta megvédte s ma is birtokában van s talán — lesz is, mert nagy szorgalommal készült az új megívásra, mely május 26-ikán és 27-ikén volt megtartva Debreczenben.

— **Fúzió.** Kassa három sportegyesülete közül a Kassai Sportegyesület és a Kassai Atletikai klub a május 20-ikán tartott közgyűlésen kimondotta az egyesülést. Elnök Zichy Károly gr. lett. Sok szerencsét e rég várt megoldáshoz!

— **Pályázati hirdetmény.** Sárosvármegye alispánja Sárosvármegye törvényhatóságánál elhalálozás folytán megüresedett *III. oszt. aljegyzői állásra* és az ezen állás betöltése által esetleg üresedésbe jövő más állásokra pályázatot hirdet. A pályázati kérvények, az 1883: I. t.-cz. 3. és 5. §-aiban előírt képesítés igazoló okmányokkal felszerelve, Sárosvármegye főispánjához intézve, legkésőbb *június hó 16-ikáig* nyújtandók be Sárosvármegye alispánjához.

— **Szabálytalan építkezés.** Érdekes határozatot hozott a napokban a rendőrkapitány. M. L. eperjesi lakos a múlt évben engedélyt kért a tanácstól arra, hogy a Kőműves-utcában egy földszintes házat építsen. A tanács azzal a feltétellel adta meg az engedélyt, hogy a ház előtt négy méter széles előkert maradjon. M. L. azonban az építési engedélyt semmibe sem véve, nemcsak hogy előkertet nem hagyott, de a házat az utca vonalán kívül s az utca vonalához ferdén építette fel, úgy, hogy az egész utcarendezést tönkretette. A rendőrkapitány e miatt a kihágási eljárás során arra kötelezte M. L.-t, hogy házának azt a falát, a melyet az építési engedélytől eltérően épített, 30 napon belül bontassa le s a mennyiben ezt nem tenné, a hatóság az ő költségére fogja azt lebontatni. Nagyon helyesnek tartjuk a hatóságnak ezt az erélyes intézkedését, mert csak így látjuk biztosítottnak azt, hogy a kiadott építési engedélyek pontosan megtartatnak. Úgyis kevés gondot fordít a hatóság az építési engedélyek kiadásánál a szépészeti követelményekre, mi történnék hát akkor, ha az építkezőknek még ezt a keveset sem kellene megtartani.

— **Gyógyszerész-gyűlés.** A Gyógyszerész-Egylet 13 járása mult szombaton délután tartotta meg Eperjesen évi gyűlését. A gyűlés után Gellért éttermében társasvacsora volt, melyre a gyógyszerészek a helybeli orvosokat is meghívták.

— **Amatőrök figyelmébe!** A legújabb *fényképezési csikkok és gépek* jutányos áron kaphatók Pálesch Árpád droguistánál.

— **A Kassai Jogász Sport-Egyesület** versenyen május 20-ikán folyt le a kassai új versenypályán. A nevezett egyesület minden tavasszal klubközi mérkőzést szokott tartani a tornaszövetségi versenyek előtt az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesülettel. A versenyszámo-

is kardot kötött. Guerilla-csapata élén, melyet maga toborzott össze, Görgey hadtestében küzdötté végig a dicsőséges téli-hadjáratot, mialatt budaméri kastélyát feldúlták, virágzó gazdaságát elpusztították — ellenségei. Főispáni állásánál fogva tagja lévén az országgyűlésnek, a főrendiházban, melyet éppen az ő indítványára kereszteltek el felsőháznak, ott volt Debreczenben is, hol az ő bizó és jóhiszemű lelkét Kossuth izzó szenvedelme szintén magával ragadta. Akkor, a szerencsétlen trónfosztó nyilatkozat proklamálásakor tette azt a végzetes fogadást, hogy míg él, soha többet nem lesz a Habsburg-uralkodóház alattvalója. Ez a fogadalom lett élete tragikumává! Törhetetlen lélekkel senki sem bízott nálánál a szabadságharc diadalában, pedig hét évvel a katasztrófa előtt Vörösmartyi látnoki lelke már előre megjövendölte a szörnyű valót!...

1842. október 5-ikén díszes társaság gyűlt össze Fáy András főthi szülőjében. Csupa író, művész és politikus, egytől-egyig azon tiszteletreméltó gárda tagjai, kik minden erejükkel a modern, független Magyarország megteremtésén fáradoztak. Ott volt Deák Ferencz, Kossuth Lajos, Toldy, Bugát Pál, Pólya József, Garay; eljöttek Vörösmartyék, Bajzáék, Szemere Pálék, Fáy Ferenczék, Csapóék; aztán Megyeri Károly a híres

komikus, a szép Lendvayné férjével, Egressy Gábor és még több úri-család, kiknek érkezését durrogó mozzarak üdvözölték a szüretelők dalától hangos hegyen.

A hervadó fák alatt óriási üstökben főtt az ürü-pörkölt, meg juhús kása, a csapra ütött hordókból pedig folyt a jóféle must.

A nyájas Somlyó-hegy nyugati peremén még ma is látszik a kedves emlékü borház. Egyszerű, apró, kis épület, mely klasszikus nyugalommal könyököl ki a csendes alföldi tájra. Falába egy márványtábla van illesztve, melyen ez a fölrás olvasható:

«A barátság ezen falai közé, midőn épülnének, vidám enyhőráik között követ rakának:

Barabás Miklós, Bajza József, Bugát Pál, Czuczor Gergely, Fáy András hitvesével, Fáy Ferenczné leányával, Ferenczy István, Luczenbacher János, Pólya József hitvesével, Szontagh Gusztáv, Vörösmartyi Mihály, május 30-ikán 1837.»...

A pompás ételek, a hegy tüzes leve, a szép zene, meg a szellemes pohárköszöntők magasra fokozták már a jókedvet, mikor egész váratlanul a nemzet költője emelkedett fel és a zsebe rejtékéből előkerített kéziratából, az ő igénytelen természetességével, hatásos modorban elszavalta örökszép boralát.

Ekkor a híres «Fóthi dal»-ban, mely Thern Károly dallamán félszázad óta népszerű a mulató társaságok ajkain, figyelmeztette Vörösmarty a nemzetet:

«Hü egység tartsa össze
Fiat,
Hogy leküzdje éjszak rémes
Árnyait.»

De ki hitte volna, hogy ezek a «rémes árnyak» csakugyan rátörnek az országra s a «legszentebb, legdicsőbbért» «vérből ad gazdag tort» a magyar nép?

1849. tavaszán, mikor Paskievics seregével betört a Kárpátokon, Újházy — mint teljes hatalommal fölrüházott kormánybiztos — Klapkával együtt Komáromot védelmezte. De ő még augusztus 6-ikán a temesvári, segesvári és a debreczeni katasztrófa után is, mikor már a nemzet lelkén erőt vett a bukás gyászos sejtelve, a csüggedés, szilaj energiával hirdette az augusztus 3-iki komáromi győzelmet s vastagbetűs plakáton hívta a «feldunai hív magyar népet» a szabadság védelmére. Csak nagysokára, a világsi gyásznap után egyezett bele, hogy Klapka megkezdje a kapitulációról való alkudozást. Mikor a vár átadását bevégezték, akkor mondta róla Haynau ezeket a jellemző szavakat:

— Ennél az Újházytól becsületesebb emberrel sohasem találkoztam életemben. Kár, hogy rebellis.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Sirolin

Mint hogy értékesen utazásokat is kínálnak, kérjen mindenkit „Roche” eredeti csomagolást.

„Roche”

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj.)

kat elég nagy közönség nézte végig, a melyet azonban elnyelt az óriási tribün. (Adhatnának egy kicsit belőle!) Nyolcz versenypont volt s a bennök elért eredmények a következők: 1. 100-m. síkfutás: I. Stepankó (Kassa), II. Gamauf, III. Richnavszky. (E.T.V.E.) 2. Súlydobás. I. Dojcsák 10-47, II. Antal 10-33, III. Gutwein 10-04 m.-rel. (Mind E.T.V.E. 8 induló.) 3. *ang.-mf. síkfutás.* (402 1/2 m.). I. Bruger (E.T.V.E.), II. Stepankó (Kassa). 4. *Diszkoszvetés.* I. Dojcsák 33-57, II. Antal 32-53, III. Bruger 31-32 m.-rel. (Mind E.T.V.E. 7 induló.) 5. *Magasugrás hatos csapatverseny.* I. az E.T.V.E. csapata (Antal, Bruger, Dojcsák, Gamauf, Gyuk, Wunsch) átlag 6 cm.-rel jobb minden ugró 6. *Távolugrás.* I. Fűzy Aba (Kassa) 5-87, II. Gamuf 5-78, III. Antal 5-32 m. (E.T.V.E.) 7. *Stafétafutás* 500 m. 100 m.-ként egy futó. I. Kassa csapata. (Az E.T.V.E.-nek az ötödik stafétáig 12 m.-nyi előnye volt, de hibás leváltás miatt lemaradt.) 8. *Füleslabda-mérkőzés.* Az E.T.V.E. javára 17:0.

— A kir. kath. főgimnázium f. évi szóbeli érettségi vizsgálatai június 21—23-ikáig tartanak. A vizsgálatok vezetésével a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium *Rajner-Raj* Ferencz budapesti VI. ker. áll. főreáliskolai igazgatót bízza meg h. elnöki minőségben. A vizsgálatra 24 jelölt jelentkezett.

— *Syndetikon* ragaszt mindent! 12, 20, 32, 40 és 50 fillérré kapható Eperjesen Cattarinonál.

— *Állami kedvezmények.* A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök hozzájárulásával a *Spiegel* Vilmos és Társa cég kisszebeni papírgyárának boríték- és itatópapirt, továbbá papírelmezt előállító üzemágai részére engedélyezett és az 1899. évi XLIX t.-cikkben meghatározott állami kedvezményeket e törvény 5. §-a alapján ugyanazon gyár csomagolópapirt előállító üzemágára is kiterjesztette és a kedvezmények hatályának lejártát az 1898. augusztus 11-ikével állapította meg.

— *Gyermeknap.* Az Országos Gyermekvédő Liga már megkezdte nagy társadalmi munkáját, a mely azonban csak akkor fog sikerrel végződni, ha mindenki hozzájárul tehetsége arányában a hatalmas szociális mű kiépítéséhez. A munka keresztülvitelében természetesen különös súlyt kell helyezni kereskedelmi és ipari köreink közreműködésére, de oly módon, hogy a magyar kereskedők és iparosok minden külön agyagi megterhelés nélkül vehessék ki részüket a nemes munkából. A cél elérésére a legelőnyösebbnek és egyszerűségi szempontoktól eltekintve a leggyakorlatiasabbnak bizonyul az országos *gyermeknap* létesítése, illetve rendezése, melyhez hasonló intézményt a külföld már rég életbe hívott és, a mint a közelmúlt bizonyítja, elég szép sikerrel. Az első országos gyermeknapot az Országos Gyermekvédő Liga május 26-ikán tartotta. E napon minden kereskedő és iparos napi jövedelmének egy bizonyos, önként meghatározott részét szánta az Országos Gyermekvédő Liga gyermekvédő-alapja javára. A Liga természetesen teljes erkölcsi súlyával és hatalmas taglétszámával oda hatott, hogy e napon minden kereskedő fokozott mértékben árúthassa cikkeit. A Ligába belépő kereskedő kirakatában feltűnő hirdetések hívták fel a közönség figyelmét arra, hogy a cég megtartotta a gyermeknapot és díszes kivitelű okmányok igazolták a Ligába való belépést.

A császáron kívül Újházy volt az egyetlen ember, a ki a bresciaiak imponált!...

Komárom eleste teljesen megsemmisítette a sárosi ellenzék, vezéröknek szívében pedig szétfoslott az utolsó reménység is. Csak a «pecsovicsok» voltak jókedvükben, mert nekik most tűnt föl igazán a szerencsecsillaguk! Keserves, kétségbeeséssel teli napok voltak ezek! Senki sem volt biztos, hogy nem fogják-e el ebédnél családjá körében, nem tartóztatják-e el valamelyik nyilvános helyen. A legcsekélyebb szó, egy vigyázatlan mozdulat, egy tekintet elég volt arra, hogy valaki a hirhelt feketekönyvbe kerüljön és a «schlecht angeschrieben»-ek listáját szaporítsa...

Mikor a teljhatalmú kormány Sáros megyét — közgazgatási tekintetben — a kassai kerületbe osztotta be, Újházy már nem volt itten. Fogadalmához híven — elbujdosott.

Hideg, zimankós volt az idő. A Kárpátok fölött csúnya, barna felhők kergetőztek, a hideg novemberi szél legjobban szakgatta a fák barnára vált rozsdaszínű levelét. Újházy Amerika szabad földjére vitorlázott. Ekkor írta — talán az Oceánon — ezt az örökszép dalát, mely így kezdődik:

Ím, elbocsájtalak, éltem hajója!
Hol állsz meg egykor? nem tudom.
Óh! szent hazám, eszembe fölmerülsz.
Szívem verését sirva halgatom!

Imádni téged szívem hevőből,
A táv öleiben sem szünöm.
Fogadd legszentem esküvésemet:
Külföld sem oltja lángszerelmemet!

— *Fényképező amatőrök figyelmébe!* Sötét-kamarát — nem-vásárlóknak is — a legnagyobb készséggel enged át Cattarino Sándor fényképezési cikkek és gépek raktára, Eperjes.

— *Kivándorlási kirendeltség.* László Fülöp kivándorlási meghatalmazott állásától felmentetve, az Adria magy. kir. tengerhajózási r.-társ. Abaúj-Tornamegyében Kassa székhelyvel, a pályaudvaron kivándorlási kirendeltséget létesített, melynek összes ügyleteit saját kebelbeli tisztviselőikkel bonyolítja le. A kirendeltség felügyeletével az intézetet képviselő Szinyei Merse Béla lett megbízva.

— *Helyreigazítás.* A május 20-iki számban «Megtört siketnéma» című hírből, a siketnéma gyilkosa Szecvzyk András nem palocsai, hanem *palocsai* (plavniczai) ember s a gyilkosság nem Palocsán, hanem *Palocsán* (Plavniczán) történt.

— *Láb- és kézzizadás ellen* legjobb szer az «*Antisudin*». Kapható a drogériában. Ára 1 korona.

— *A postaindítás ügye.* A kassai posta- és táviratigazgatóság a következő nyilatkozatot küldte szerkesztőségünkhöz: „Becses lapja f. évi április hó 29-ikén megjelent 17 ik számában a «Hirek» rovatában «Postaindítás» cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag a következőkről értesítem. A 305. sz. vonattal a kassa-budapesti irányba esedékes postaanyag egyetlen esetben sem továbbított egyidőben a 304. sz. vonattal Orló felé esedékes postaanyaggal együtt a pályaudvarra, hanem külön-külön. A 304. sz. vonathoz csatlakozó postajárat d. u. 1 óra 10 p.-kor, a 305. sz. vonathoz csatlakozó pedig d. u. 3 óra körül indítatik ki az eperjesi postahivataltól; igen természetes tehát, hogy a kassa-budapesti irányba szóló postaanyag csak 3 óra körül indítatik ki. Ciklikiró ellenkező állítása tévedésen alapszik, valamint az is tévedés, hogy a levélzékényeket már d. e. 11 óra körül kiűrtik. A déli levélgyűjtés 12 óra körül kezdődik s 1 óra előtt fejeződik be. Ezen körutat későbbre helyezni nem lehet, mert különben az Orló felé esedékes levelezés visszamaradna. Hogy a kassa-budapesti irányba szóló levelezés kedvezőbb legyen továbbítható, intézkedtem, hogy d. u. 1 óra 30 és 2 óra 30 perc között még egy levélgyűjtés eszközöltessék. Az esti levélgyűjtés, mely 7 óra 40 perccor fejeződik be, későbbre nem helyezhető, mert ez alkalommal oly nagy levélanyag gyűlik össze, hogy a postahivatal a továbbítás előkészítésével járó sok munkát a kellő időre, vagyis este 8 ó. 30 p.-re, elvégezni nem tudná. Megjegyzem, hogy a postahivatal előtt kifüggesztett levélzékényben elhelyezett levélanyag még este 8 óra 15 perccor is ki lesz szedve, tehát mindenkinek meg van adva a mód, sürgős leveleink elküldésére.” Midőn a postaigazgatóság előzékenységet elismerjük s nyilatkozatát készséggel közöljük, az igazság érdekében újból kiemeljük, hogy a levélzékények *jelszóablaja szerint* déli 12 óra körül volna ugyan eszközözendő a levélgyűjtés, de tény, hogy azt mindennap még 11 óra előtt elkezdik. Sziveskedjék tehát az igazgatóság oda hatni, hogy a levélgyűjtés *tényleg is* délben vegye kezdetét.

— *Felárú vasúti jegy a szanatoriumi gyűlésre.* A József Kir. Hercegi Szanatorium-Egyesület annak a közlésére kér fel, hogy Kossuth Ferencz keresk.-ügyi miniszter a Budapesten június 10-ikén tartandó együleti közgyűlésre az államvasutakon fel és le való utazásra érvényes felárú vasúti-jegyet engedélyezze. A jegy június 8-ikától 16-ikáig érvényes; a ki a jegykedvezményt igénybe akarják venni, irjanak a József Kir. Hercegi Szanatorium-Egyesületnek Budapestre IX., Ferenczkörút 36. sz. alá.

— *Az anyakönyvi hivatal heti kimutatása. Születtek:* Weinstein Ernő izr., Kohut Ferencz r. k., Bialy Margit r. k., Tiran Mária r. k., Birinyi Margit r. k., Bramuska Béla r. k. — *Meghaltak:* Árvay-Nagy Menyhért r. k., 26 éves; Kiss József g. k., 17 éves; Balogh József ág. h. ev., 33 éves; Szentaskó Péter né r. k., 39 éves; Kohut Antal r. k., 2 éves; Mindjár István r. k., 16 éves; Gajdos Mária r. k., 18 éves; Dudla Verona g. k., 3 éves. — *Házasságot kötött:* Mili Péter g. k. és Jaklyovszky Anna r. k.; Homa András g. k. és Pagurkó Anna r. k.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:

Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legesekevényebb zsírtartalma, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.

Valódi csakis Hoff János átvétele az oroszian-védjeggyel.

Somagok a 1/4 kgr. 90 fillér 1/2 kgr. 50.

Mindenütt kapható.

Felélés szerkesztő:
Dr. Raffay Ferencz.

Kiadótulajdonos:
Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és kösvényénél, a cukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

Lithion-forrás
SALVATOR

Külön alkalommal használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Családom és a magam nevében forró köszönetet mondok a szeretett feleségem halála alkalmából nyilvánított szives részvételért.

Eperjes, 1906. május 21.

DIVALD LAJOS.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kén-sulfid gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlé-, szénsavas- és villamosfürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

**SZLIÁCS-
aczellfürdő** Felsőmagyarországon.

Az egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női-bajok, hátgerinc- és idegbajok, benuulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok: dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos, dr. Stern J.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, délről Budapesten át innen szintén 5 óra. Szliácsról farragások minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospektust utazás, lakás-, árkedvezményről az elő- és utószében stb. ad a fürdőigazgatóság, Szliács (Zólyomgye).

Magánoktatás francia nyelvből és zongorázásból a Főutca 49. sz., II. em., 10-ik sz. lakásban (Szentandrassy-ház).

TÉR.

2342—1906. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

Eperjes szab. kir. városánál üresedésbe jött és főispáni kinevezés útján betöltendő — évi 2400 kor. törzsfizetéssel, 600 korona lakbérrel és 64 ürm.³ tűzifa-javadalmazással egybekötött **rendőrkapitányi állásra** ezennel pályázat hirdették.

Erről a pályázni szándékozók azzal értesítettek, hogy az eddigi szolgálatot és képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt és semsei Semsey Boldizsár, Sárosvármegye főispánja ömeltóságához czimzendő pályázati kérvények 1906. évi június hó 16-ikáig bezárólag az alulirt városi polgármesternél benyújtandók.

Eperjes, 1906. évi május 19.

Krayzell Aladár s. k.,
polgármester.

Teljesen pótolják a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett likőrgyárának elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képvisele:
Lindner J. Mór, Eperjes.

Különleges gyártmány:
Triple Sec
„Comme il faut“.

A Szebeni-úton lévő (12. sz.) Jakobs-féle

h á z

a hozzá tartozó kerttel szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad *Vitelky Aladár.*

Bérmálási órák

bevésett bérma-émlékképpel, valódi ezüst, 13 koronáért jótállás mellett, utánvétellel küld:

BERGER FRIGYES,
Wien, 7/2, Lindengasse 19.

— *Ártapek ingyen!* —

SZOBRÁNC

GYÓGYFÜRDŐ UNGMEGYÉBEN.
Glaubersós, hideg kénes sós-víz.

Gyomor- és májbetegék magyar Karlsbadja.

Fürdővad: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 15-ig. Utóidény: augusztus 15-től szeptember 15-ig 30% ár- engedménnyel a lakásoknál.

Fűző a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyászati, biztos segélyt nyújt gyomor- és májbetegségek, a hasi pangásoknál, makacs székrekedések, enyhén, oldólag hat, vértudulásoknál, szédülések, hűdések, guttae, rohamoknál vérelvonólag, felszívólag hat, csúzó- és kövényes bántalmaknál e kör okozta erjedési termékekre, lerakódásokra az izületekben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövér- ség, szívlejtősség ellen, cukorbetegségek, vesebajoknál úgy a cukor, mint a fehérje-kiválat gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő, különféle izadmányokat, daganatokat, izület- és csont- bántalmakat, csontszét kedvezően osztatja. Görvélykóros daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izadmányok, hashártya-izadmányok felszívódását elősegíti, a legkülönbözőbb makacs, idült börtet- ségek ellen bántalmat gyorsan hat.

Vasúti állomás az Alföldről és Pest felől jövőeknek **Ung- vár**, a Felső- és Alsó-Kassa felől jövőeknek **Nagyimihály**, honnan kényelmes bérkocsikon 1 és 1/4 óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda 40 üveg- gel 14 korona, kis láda 20 üveggel 8 korona. A víz a vasúton szállí- tási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: „Szobránc gyógyfürdő igazgatóságának Szobránc-igazgatóság” címzen- dők. Posta- és távirádlomás helyben. A fürdő igazgató- orvosa **Dr. Russay Gábor Lajos.** A fürdő igazgatósága.

Láczay Szabó László tokaj-hegyaljai szőlőnagybirtokos pinzegazdasága Sárospatakon, ajánlja

kitűnő hegyaljai asztali borait,

melyeket 135—140 literes gönczi hordókban utánvétellel szállít literenkint 40 fillér árban, loco Sárospatak, pályaudvar. Hordó ingyen.

TARTÓS SZAGTALAN AZONNAL SZARAD

Legjobb kemény-lakk szoba- padlókra

AVALÓDI

Christoph-Lak

A LEGJOBB MÁZALÓ ANYAG A PADLÓKRA

lehetővé teszik, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerültek. E mellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyval feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapadló-fénymáz, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fűdi be a padlót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új padlóra. Teljesen befűd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen) új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Külön- sen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famustrát.

Főraktár

Eperjesen: BOHRANDT W.-nél.
Gölniczbányán: Flachbart Arminnál.
Kassán: Binder Samunál.

CHRISTOPH FERENCZ, Berlin—Prága.

A PESTI NAPLÓ ÚJ KARÁCSONYI AJÁNDÉKA.

A *Pesti Napló* karácsonyi albumainak sorozata a magyar Gényusz javakincseinek gyűjteménye. Irdalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a *Pesti Napló* előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvpiacra. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszmunkák nem igen jelentek meg. S a *Pesti Napló* az új albumait ajándékol adja előfizetőinek. A *Pesti Napló* idei ajándéka, az 1906. évi karácsonyi albuma, meg fog felelni a *Pesti Napló* díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállításá fényével felül fogja múlni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. A *Pesti Napló* idei ajándékkönyve

RÁKÓCZI-ALBUM

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyökerező irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és izgalmas hétköznapjait Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélyes hang- gulatait, dicsőségét és szenvedéseit. *Javairók fogják megírni a nagy szabadságharcz eleven krónikáját. És meg fog szólalni ebben a kötetben a kor költészet és zene muzsikája. A dalnokot és a tárogatóst is tanúságba idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képen, rajban ábrázolja azt a szentséges hőskort. Nagyszabású festmények, előrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosított művészet egész sor több- színnyomású képen*

fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bizzuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a *Pesti Napló* állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is,

a ki mostantól kezdve egy évre megszakitás nélkül a *Pesti Napló*-ra előfizet, illetve a ki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módzatokra vonatkozólag a

PESTI NAPLÓ kiadóhivatala, Budapest, Andrassy-út 27.

ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér. Mutatványszámot szívesen küldünk.

ACS-
Felsőmagyar- országban. — asforrás. Legtöbb vasat isó használatra.

zeptember 30-ig.

sápkór, női-bajok, hát- len, átszenvedett beteg- én. Fürdőorvosok: dőorvos, dr. Stern J.

erbergen át onnan 5 óra, tén 5 óra. Szliácsról fal- i állomáson vannak ki- ist és prospektust utazás, és utószében stb. ad

acs (Zólyom megye).

ktatás
yelvből
ázásból
em., 10-ik sz.
ndrássy-ház).

A „Gizella-Egylet“ Eperjes és vidéke részére nagy ismeretséggel bíró főügynököt keres, kinek a már meglévő nagy incassó is átadatnék. A jutalék- és egyéb fel- tételek rendkívül előnyösek. Pályázatok a „Gizella-Egylet“ kassai vezérügynökségé- hez küldendők.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolászer puha-padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény-padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér.
Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos czégnél Eperjesen.

Igló: Danielisz Lajos. Kisszeben: Kassewits J. János.
Kassa: ifj. Novelly Sándor Utóda.

Seidmadv. le. elegante und leicht ausführbare Colletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“. Jährlich 24 reich illustrierte Seite mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährlich: K 3.30 = Mk. 2.80.

Gratisbeilagen:

- „Die praktische Wiener Schneiderin“ und
- „Wiener Kinder-Mode“ mit dem Beiblatt
- „Für die Kinderitube“ sowie
- „Schnittmusterbogen“.

Schnitte nach Maß. Als Begünstigung von besonderem Wert liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Maß für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Erlag der Spesen von 30 h = 33 Pf. unter Garantie für tüchtiges Pausen. Die Anfertigung jedes Collettenstückes wird durch jeder Dame leicht gemacht.

Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und Postanstalten sowie der Verlag der „Wiener Mode“, Wien 6 2, Sumpendorferstraße 87, unter Beifügung des Abonnementsheftes entgegen.

A legmelegebb és legjobb gyógyhatású kénes hőforrások az egész kontinensen — szükséglet szerint mérsékelve (38—48 C° fokú) hővízzel 6 tükörben és 15 porcellánkádban

Stubnyafürdőn

(tenger feletti magasság 518 méter). Közvetlenül vasúti állomás mellett a budapest-ruttkai vonalon. Feltétlenül biztos gyógyulás: minden izületi és izomrheumás megbetegedésnél, ischias, köszvény, neuralgia (idegbántalmak), női-bajok és bőrbetegségek esetében. Ekcema, Prurigo, Psoriasis, hármennyire idülték is azok.

Nyári és téli gyógykezelés.

Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkúrák, porcellánkád- és tükörfürdők, pakolás, izzadási kúrák, villanyozás, massage, uszoda és hidegvíz-gyógykezelés.

Pompás fekvés, fényerdők közepete, elterülve a Tátrahegység egyik remek fensíkján és így megbecsülhetetlen, mint légygöly hely is; nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló élelmezés. — Vasút-, posta- és táviratállomás, gyógyszerár, saját fürdőzenekar, Lawn-tennis. — Állandó előkelő úri-közönnyel.

Fürdő-orvosok: dr. Bollemann János, dr. Jakobovits Mór. Előidény július 1-ig, utóidény augusztus 20-tól 50% engedmény. Képes prospektussal és felvilágosítással díjmentesen szolgál az igazgatóság.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakaszálók, járgény-cseplőgépek, löhőre-cseplők, szitáló-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, szövőgépek, Planet járgény, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes szél-ékek, 2- és 3-vasúti ékek és minden egyéb gazdasági gép.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-estillapító szerek bizonyult készvényénél, csúsznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-jegyzessel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi szétkötés.

Az Eperjesi Takarékpénztárnál

f. évi május 28-ikán a kézizálogokra kitűzött árverésen a Nagysárosi Múmalomnak 7 darab részvénye is kerül eladásra.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában főnyes-ikkorral alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-almór, előadti kütegek, agyazir-ten orvosság, ótvár, fagyás, lábizzadás, folt- és szákkalkorpa ellen. A Berger-féle kátrányzsappan tartalmazza a jó-hátrány-mak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-zsappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségekkel sikeres alkalmaztatik kátrányzsappan „o-vol“ a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrányzsappan az arcbőr tisztátalansággal elavoltására, a gyermeknek valamennyi lebetegése ellen telet-mihetlen bőrtisztító, mosó és firdő-zsappan mindennapi használatra szolgál 6181

Berger-féle glicerín-kátrányzsappan

20% glicerín-tartalommal és ínyom illattal. Mint kiváló bőrpótló szer kitűnő eredménnyel használatik továbbá a:

Berger-féle borax-szappan.

kifűtés, napáztatás, szepítő, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Ará minden fajnak 70fillér használati utasítással együtt. A vásárlásnál hátróztan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjegyzését minden cím-kén.

Kittűntetve díszoklevéllel: Bécsben 1868-ban és szanyóreménytel a párisi világkiállításán 1900. Minden egyéb gyógy- és egészségügyi szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelte használati utasításon fel van sorolva.

Kapható minden gyógyszerárban és hasonló üzletben.

Nagybau: G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerár, Bt. dapest, Kátrány-ut., Thallmayor és Seitz, Krizsán-ut. a. Kicsinyban Magyarországon összes gyógyszerárban.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-árában, valamint Magyarországon összes gyógyszerárban.

Ceres

Fényesen tündöklök a csillagok közt hírneve a

Ceres-étel-zsírnak

(legfrissebb kókuszdióból)

mert sokkal jobb, mint bármely más tápszír.

Schicht György
„Ceres“ tápszerművek osztálya
AUSSIG E./m.

BRÁZAY-SÓSORSZESZ-SZAPPAN

egészségi és kozmetikai szempontból felülmúlhatatlan.

BRÁZAY-féle KÖLNI-VÍZ

az illatszerek legkiválóbbja.

Brázay-sósorszesz nélkülözhetetlen háziszert.

„Zacherlin“

Sokszorosan utánozva, de soha el nem találva. — hatásosan csupán a

• • • • • Zacherlin segít mindenféle rovar ellen! • • • • •

Sohase vásároljunk csomagban, de csak üvegben.

Kapható Eperjesen:

Barts E. gyógyszer.,	Duschnitz Ármin,	Glücksmann Mór,	Lefkovits Emil,	Sváby Ferencz,
Bein Simon,	Feldmann Adolf,	Holénia Béla,	Mikolík István,	Trosztler Kálmán,
Bohrandt J. V.,	Fried Simon,	Holländer Samu,	Molitorisz I. gyógyszer.,	Wenczel István.
Dahlström Károly,	Gallotsik J. V.,	Klein Ferencz,	Neumann B. Özv.,	
Diamant Fulóp,	Gärtner Ignác,	Kónya Miklós,	Schönfeld Izidor,	

— Ezenkívül a vidéken mindenütt vannak raktárak, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —